

Reguleer de gastouderopvang niet kapot!

Door Gastouderbureau Noord

Na een mager onderzoek, hebben de ambtenaren van het ministerie van SZW een heel batterij aan maatregelen opgesteld die de kwaliteit van de gastouderopvang zal verbeteren, want 19% van de gastouders zou matig presteren?

Hoewel het doel van deze maatregelen is om de kwaliteit van de opvang te verhogen, zijn er veel zorgen en vragen. Nederland lijkt steeds meer een incident gedreven samenleving te worden, waarbij elke incident/onderzoek (n=137) leidt tot nieuwe regels en wetten. Bovendien wordt er nu van gastouders verwacht dat ze de ontwikkeling van de opvangkinderen gedetailleerd gaan documenteren. In de zorg en het onderwijs heeft dit al geleid tot een aanzienlijke uitstroom van medewerkers. De vraag is of deze aanpak ook geschikt is voor de gastouderopvang. Als dit wetsvoorstel wordt aangenomen, verwacht ik dat een grote groep gastouders zal overwegen te stoppen.

Gastouderopvang vindt plaats in een kleine, huiselijke setting. Ouders kiezen bewust voor gastouderopvang en selecteren vaak specifiek een gastouder die bij hun wensen past. Sommige gastouders leggen de nadruk op educatie, terwijl anderen meer intuïtief te werk gaan. Ouders hebben verschillende voorkeuren: sommigen waarderen een speelse aanpak zonder strikte lijstjes, terwijl anderen juist belang hechten aan een goede overdracht van normen en waarden. Ook maken ouders gebruik van gastouders als er geen andere geschikte opvang beschikbaar is, bijvoorbeeld:

1. Bij vroege en late diensten voor ouders die in de zorg en ploegen werken
2. In dorpen waar geen school of andere kinderopvangorganisatie werkzaam is.
3. Bij kinderen die niet passen in de reguliere opvang (hoog of laag begaafd, adhd, extreem verlegen etc.)
4. Grote gezinnen (gastouder aan huis)

Pedagogisch Werkplan

Veel ervaren gastouders, hebben een verzorgende instelling. Ze werken gemiddeld meer dan 12 uur per dag, inclusief de tijd na de opvang waarin ze schoonmaken. Hun toewijding aan zorg en ontwikkeling voor elk kind is heel mooi om te zien. Dit gebeurt niet altijd volgens een strikt stappenplan, maar eerder op basis van hun intuïtie en ervaring. Dit is ook het grootste voordeel dat ouders noemen bij gastouderopvang, is dat hun kind gezien wordt, zichzelf mag zijn en zich op zijn gemak voelt. Een kind dat zich niet op zijn gemak voelt, kan zich immers niet optimaal ontwikkelen? Daarom is deze kleinschalige opvang bij gastouders thuis essentieel voor alle kinderen en juist die niet goed passen in reguliere opvang.

Wat betreft het pedagogisch werkplan, veel gastouders volgen geen bepaalde visie zij houden geen formele lijstjes bij, maar ze weten heel goed wat ze doen. Het idee van een eigen, dynamisch pedagogisch werkplan lijkt voor hen een grote stap. Ze moeten dan wat zij intuïtief al doen, op papier vastleggen, dat is voor deze groep gastouders een hele grote uitdaging. Verder ben ik bang dat zo'n plan waarschijnlijk in een ja zal belanden. Interessant genoeg heb ik in de 18 jaar dat Gastouderbureau Noord bestaat, nog nooit een ouder gehad die specifiek vroeg naar het pedagogisch werkplan van een gastouder. Ook het pedagogische beleidsplan en werkplan van Gastouderbureau Noord worden niet echt veel gelezen. Het lijkt erop dat ouders vooral geïnteresseerd zijn in de persoonlijke benadering en het welzijn van hun kind, meer dan in formele documenten.

Coaching/doorlopende ontwikkellijn kind

Het is duidelijk dat je als betrokken gastouderbureau een nauwe band hebt met de gastouders en dat de laagdrempelige benadering goed werkt bij ontwikkelingsvragen van een kind. Het bespreken van problemen en ontwikkelingsuitdagingen met ouders is essentieel voor de kwaliteit van de opvang. Dit kan alleen als er een vertrouwensband is tussen alle drie partijen. Moet straks elk bezoek en elke vraag van de gastouder door het GOB worden gedocumenteerd en voorzien van de handtekening van gastouder en bemiddelingsmedewerker? Mag een bemiddelingsmedewerker nog pedagogische hulp geven, zonder zelf als Pedagogisch Coach gediplomeerd te zijn, moet een gastouderbureau straks voor alle ontwikkelingsvragen een externe Pedagogisch Coach inhuren? Dit zou een optie kunnen zijn, maar het brengt extra kosten met zich mee. Bovendien kent deze Pedagogisch Coach de situatie niet, en dat lijkt mij toch een belangrijk om effectief te kunnen begeleiden. Het is een afweging tussen expertise en persoonlijke betrokkenheid.

Verplichte scholing

Verplichte scholing is momenteel niet verplicht bij ons gastouderbureau, maar we bieden jaarlijks één of twee vrijwillige workshops en intervisieavonden aan. Ik ben van mening dat deze activiteiten verplicht zouden moeten worden gesteld, met een minimale tijdsbesteding van vijf uur per jaar. Dit zou ervoor zorgen dat alle gastouders deel kunnen nemen, omdat juist de intervisieavonden van onschatbare waarde zijn voor hun professionele ontwikkeling, maar het maakt ook dat zij zich gezien en gehoord voelen in hun werk als gastouder.

Als kleine speler in de markt streef ik ernaar om de bruto uurprijs op het subsidiabel tarief te houden. Hierdoor ontvangen gastouders momenteel €6,60 per uur, terwijl ouders €7,50 per uur per kind betalen. Het ontbreekt mij echter aan de financiële middelen om dure online cursussen aan te schaffen, zoals de grote landelijke bureaus dat wel kunnen.

Samengevat ben ik van mening dat het voorgestelde wetsvoorstel te uitgebreid is en mogelijk een grote impact zal hebben op de gastouderopvangsector. Ik pleit ervoor om slechts een paar punten uit dit wetsvoorstel te selecteren en deze stapsgewijs in te voeren. Ook vind ik dat het aantal bureaus waarmee een gastouder samenwerkt, een keuze van de gastouder zelf moet blijven, zonder de beperking tot slechts twee bureaus.